

09/2019 gaia

EBAZPENA, (...) DEPARTAMENTUKO (...) ZUZENDARI NAGUSI (...) EK UDAL BATEKO ZINEGOTZI IZATEAGATIK DIETAK KOBRATZEAZ EGINDAKO KONTSULTARI BURUZKOA

I.- KONTSULTA

1.- Foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordean (EEB) 2019ko abuztuaren 16an ahoz egindako kontsultaren bidez, (...) zuzendari nagusiak jakinarazi du zinegotzi jarduten duen udalak dietak ordainduko dizkiela laster udaletik zuzenean soldatarik kobratzen ez duten zinegotziei.

Interesdunak jakin nahi du dieta horiek Erakundearen Zuzentasun Sisteman ezarritakoa urratzen ote duten.

II.- ARAU APLIKAGARRIAK

1.- Diputatuen Kontseiluak 2016ko martxoaren 1ean hartutako erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren Sektore Publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema (Ezs) onartu zuen. Horren bidez, etika publikoa eta eredugarritasuna ezarri nahi dira nortasun ezaugarri gisa.

Sistemak barne hartzen du Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea (KPJK), eta identifikatzen du zein diren foru aldundiaren sektore publikoko kargu publikoek zein langile baliokideek beren funtzioak edo jarduera publikoak edo, hala badagokio, pribatuak egiten dituzten bitartean zaindu eta sustatu beharreko jokabide eta jardute arauak, baldin eta horiek zerbitzu ematen duten erakundearen irudian eragina izan badezakete. Horren guztiaren xedea da osotasuna eta eredugarritasuna sustatzea, betiere erakundearen irudia babestuz.

2.- KPJKk zortzi balio biltzen ditu: ordezkartza, zuzentasuna, eredugarritasuna, zintzotasuna eta eskuzabaltasuna, objektibotasuna, profesionaltasuna, eraginkortasuna, eta bizikidetzeta eta errespetua. Zortzi printzipio ere biltzen ditu: lidergo partekatu eta

eraldatzailea, gardentasuna, datuen eskuragarritasuna, kudeaketa eta berrikuntza eredu berria, euskararen sustapena eta erabilera, kohesio ekonomiko-soziala eta lurralde oreka, harreman kapitalean oinarritutako gobernua eta herritarren entzute aktiboa eta kontuak ematea.

Balio eta printzipio esparru horretan, Kodeak jokabide, jarrera eta portaera katalogo zabala jasotzen du, eta horiek osatzen dute EEB honek baliatu behar duen erreferentziarako parametroa, Kodeari bere borondatez atxikitako kargu publikoek edo Kodeak jasotzen dituen aurreikuspenak bete daitezzen interes zintzoa duten hirugarren batzuek aurkezten dizkioten kontsulta, zalantza eta dilema etikoak aztertu eta ebazteko.

3.- Erakundearen Zuzentasun Sisteman aurreikusten da Erakundearen Etika Batzordea sortzea, organo independente gisa eta eginkizun izanik honakoak: Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean jasotako balio, printzipio eta jokabide arauak bultzatu, sustatu eta horiek betetzen direla bermatzea, eta erakundearen irudia kaltetu dezakeen edozein ez-betetzari edo jokabide desegokiri aurrea hartzea.

Berme organoaren funtzioak kargu publikoetan eta kargu baliokideetan islatuko dira, besteak beste.

4.- 3/2016 Foru Dekretuak, martxoaren 1ekoak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordea eratzekoak, 3.b) artikuluan zehazten du ezen EEBari dagokiola ebazpen, txosten edo oharren bidez ebaztea kargu publikoek egindako kontsultak eta azaldutako zalantza eta dilema etikoak.

5.- Eskatzaileari KPJK aplikatzen zaio, zehazki, 1.3 arau orokorraren 1. ataleko b) letran jasotakoa; bertan ezartzen da aplikazio eremua.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

Hori dagokionez, zalantzan jartzen da udal bateko zinegotzi izateagatik dietak jasotzeak urratzen ote duen Erakundearen Zuzentasun Sistema.

1.- Lehenik eta behin, aztertu beharra dago foru administrazioiko goi karguei aplikatzekoa zaien indarrean dagoen araudia.

6/2005 Foru Arauak, uztailaren 12koak, Gipuzkoako Lurralde Historikoaren Erakunde Antolaketa, Gobernu eta Administrazioari buruzkoak, 47. artikuluan ezartzen duenez, zuzendari nagusiak 37. artikuluan foru diputatuentzat ezarritako bateraezintasun erregimenaren mende egongo dira. Bertan dioenaren arabera, 24. artikuluan diputatu nagusiarentzat ezarritako bateraezintasun erregimen bera dagokie horiei; artikulua horrek erreferentzia egiten dio, halaber, Euskadiko Autonomia Erkidegoko Administrazioan diharduten kargu publikodunen bateraezintasunari buruzko legediari.

Ondorioz, diputatu nagusiari ez ezik foru diputatuei eta zuzendari nagusiei ere aplikatu behar zaie 1/2014 Legeak, ekainaren 26koak, kargu publikoen jokabide kodea eta haien interes gatazkak arautzen dituenak, aurreikusten duen bateraezintasun erregimena.

1/2014 Legeak 16. artikuluan arautzen duenez, goi kargudun izatea bateragarria da hautapenezko karguekin:

16. artikulua.– Bateragarritasuna hautapenezko karguekin.

(...)

2.– Lege honen aplikazio-eremuan dauden kargu publikodunek, lehendakariak izan ezik, **bateragarria dute beren jarduera toki-erakundeetako hautetsi izatearekin** edo berrogeita hamar mila biztanle baino gutxiagoko udalerrietako alkate izatearekin, salbu eta toki-erakundearen arduraldi eskusiboa edo ordu kopuru jakin bateko arduraldi finkoa badute, betiere legearekin bat etorrita.

(...)

4.– Kasu guztietan, artikuluko honetan aipagai diren jardueren dagokienez, kargu publikodunek soilik jardueretako bakar bati dagokion saria **jaso ahal izango dute**, berariazko arautegiaren arabera **beste jarduerari egoki dakizkiokeen dieta eta kalte-ordainak** jasotzeari kalte egin gabe.

Hortaz, legeak dioenez, zinegotzi izateagatik dagozkion dietak jasotzea bateragarria da foru zuzendari karguarekin.

2.- KPJKan ezarrikoari dagokionez, aintzat hartu behar da Erakundearen Etika Batzordeak onetsitako 2017ko aplikazio gidak aldatu egin zuela hura, eta goi kargudunen jardunaren eskusibotasunari buruzko artikuluko bat erantsi ziola. Honela dio:

3.4 Zintzotasuna eta eskuzabaltasuna

(...)

j) Kode honen aplikazio-eremuan dauden kargu publikodunek **arduraldi eskusiboz beteko dituzte eginkizunak** eta ezingo dute aldi berean, ez berek ezta ordezkari edo ahalordetze bidez ere, ezein postu, kargu, ordezkari, lanbide, merkataritza-jarduera, jardueraren profesional edo industria-jardueratan aritu, publikoetan zein pribatuetan, norberaren kontura edo inoren kontura izan, **legeak ezarritako salbuespenei eragin gabe**.

Lehen adierazi bezala, gai honi aplikatu beharreko legeak ezartzen duenaren arabera, bateragarriak dira bai jardueraren bera bai eta dagozkion dietak jasotzeko aukera ere.

Nolanahi ere, 01/2016 Ebazpenean adierazitakoa gogorarazi behar dugu: bi kargu publiko betetzeak –aldi berean foru diputatu eta udaleko zinegotzi izanez– bi interes publikoren arteko gatazka sorraraz dezake; horregatik, interesdunak kontuan izan beharko du horri buruz KPJKan jasotakoa:

3.4 Zintzotasuna eta eskuzabaltasuna

(...)

d) **Interes gatazka sortzen da** foru kargu publikoak **hartzen dituen erabakietan berezko interes pribatuak baditu**, edota izaera publikokoak, zuzeneko senideenak, izatezko bikotekidearenak edo hirugarrenekin partekatutako interesak, baita pertsona edo kolektibo horiek hartu-emanak izan dituzten enpresa edo entitateen interesak ere.

(...)

Horiek horrela:

(...)

b) Interes publikoen eta pribatuen arteko gatazkarik badago, edo gatazka susmorik badago, kargu publikoak dagokion autoritateari edo erakundeari jakinarazi beharko dio lehenbailehen. Halaber, gai horri buruzko kontsulta berme organoari ere helarazi ahal izango dio.

*c) Edonola ere, aurreko atalean zehaztutako baldintzetako bat ematen bada, **ez du parte hartuko** dagokion erabakia hartzeko prozesuan, ez zuzenean, ez zeharka.*

(...)

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak aho batez onartu du honako ebazpen hau:

EBAZPENA

Bakarra.- KPJKak zintzotasun eta eskuzabaltasun balioei buruzko artikuluetan ezartzen duenaren arabera, zinegotzi karguari dagozkion dietak jasotzeak ez du urratzen Gipuzkoako Foru Aldundiari eta haren sektore publikoari aplikatzekoa zaion Erakundearen Zuzentasun Sistema.

Donostia, 2019ko abuztuaren 28a.

Erakundearen Etika Batzordeko burua,

Sin.:Eider Mendoza Larrañaga